

1921 FEBRUÁR 24.

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy hónap „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

Rassay támadása a kormány ellen

A kormányprogram vitája a nemzetgyűlésen

Budapest, febr. 23. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed tizenegykor nyitotta meg Rakovszky István elnök:

Heggyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter betérjeszli a védjegy oltalmáról szóló törvényjavaslatot, majd következik

a kormányprogram vitájának

folytatása.

Rassay Károly: Andrassy beszédével foglalkozik. Örül, hogy Andrassy szakított a duzzogás politikájával. Kijelenti, hogy ők is izlésük ellenére jöttek, amikor a kényszerűség és az ország állapotára kötelesté váltak, hogy idejőjenek. Andrassynek az a kijelentése, hogy még mindig lehetnek tartja a forradalom kitörésének veszedelmét, csak azt jelentheti, hogy ha a forradalom kitörne, mi ott leszünk és csak a mi holttestünkön át győzhetne a forradalom.

Ami a kormány programját illeti, mint elődei is, semmivel sem vitte előbbre a keresztény eszmét. En kívül állok most a keresztény pártok, kiléptem ebből a szerelmi frigyből. Le kell szögezni azt a tényt, hogy teljesen példátlan helyzet, hogy egy törvényhozó testület egy olyan kormányprogram felett folytatasson vitát, amely két hónap óta gyakorolja a kivételes hatalmat. Lehetetlen, hogy a kormány rendeletekkel intézze az ország sorsát. A nemzetgyűlés szuverenitását deklaráltuk. Akik ezt a legkevésbé vették komolyan, azok a kormányok voltak.

Ez a kormány már születése alkalmával megtagadta a parlamentarizmusnak, ez a kormány provokált egy kormányválságot, amelynek semmi oka nem volt. A miniszterelnök felhasználta a kormányválságot, hogy kidobja a kabinettből azokat a minisztereket, akiknek egyedül volt parlamenti talajuk és kapcsolatok és megtöltötte olyanokkal, akiket ehhez a nemzetgyűléshez sem érzelmi, sem pártkötelek nem fűznek. Megengedte a kormány, hogy az új pénzügyminiszter súlyosan megkritizálja a régijt. Ha a kormányelnök és a kabinet bevették pénzügyminiszternek, hogyan dezavualhatták később, mikor az új csillag felragyogott. A kormánynak nincs parlamenti gyökere, mert nem pártból alakult. Vajjon a kormány és a miniszterelnök ur...

(Ebben a pillanatban belép a terembe Teleky miniszterelnök. Rassay rámutat:)

... milyen eszmét képviselnek? (Nagy derűtség. A miniszterelnök is nevet). A miniszterelnök ur egy képzeli a pártalakítást, hogy leszur egy zászlót és várja, hogy a körül fog tömörülni a párt. A pártok egy oél körül tömörül-

nek: hogy egy kabinetet tovább lehessen éleiben tartani.

A miniszterelnök programja azt a bevomást kelti, mint a régi periratokban a befejezés, amikor a régi fiskális odakonkludált, hogy mindent tagad, de ha lenne valami, amit nem tagadott volna, azt is tagadja. A miniszterelnök ugyanezt tette. Ha lenne még valami program, amiről nem emlékezett meg, utal régi beszédeire, keressük meg ott.

A miniszterelnök négy közjogi programpontra jelölt meg bemutató beszédében, a választójog kérdését, a felsőházi reform kérdését, a törvényhatósági reformot és végül, amit csak felve említek itt meg, a királykérdést. De egyiknél sem jelölte meg a kormány álláspontját, mit is akar tulajdonképpen a kormány. Én ellenzék vagyok, én ráerek, várhatok, amíg valamit megvalósít a kormány programjából. De micsoda helyzetben lehetnek kollégám, a kormányt támogató pártok tagjai, akik soha nem tudhatják, hogy tulajdonképpen mit is támogatnak a kormányon.

Pestmegye törvényhatóságának tegnapi ülésén egy határozatot hoztak, amely nyíltan forradalmi minősítést a nemzetgyűlés szemben. Aki ezt az indítványt betérjesztette, kijelentette, hogy a nemzetgyűlés nem alkotmányos tényező.

Zajos felkiáltások: Hallatlan! Egbekiáltok!

Kovács J. István: Es a cenzura ezt nem törölte?!

Rassay Károly: Hogyan történhetett, hogy egy vármegye elnöklő főispánja, aki a kormány bizalmából ül azon a helyen, nem vonja meg a szót az indítvány előterjesztőjétől és másnap a kormány nem menti fel ezt a főispánt? Es ma, amikor a cenzura tulkapásairól beszélünk, akad cenzura, amely ennek a szegyenletes határozatnak a megjelenését türi. Nemcsak elítélni, de szakítani is kell azzal a kormánnyal, amely nem tudja kötelességét, hogy megvédje teljes mértékben a nemzetgyűlés szuverenitását.

Időközben beállt a belügyminiszter-válság. Kiadtak ugyan egy félhivatalos nyilatkozatot, hogy állítólag elvi ellentét merült fel a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter között, azonban hogy mi az, úgy látszik, nekünk nem szabad tudni. Pedig én kíváncsi lennék, hogy mi az az ellentét. Ilyen nehéz időkben nem lehet válságot csinálni.

A királykérdésről bemutatójában azt mondta a miniszterelnök, hogy bizonyos dolgokat törvényhozásilag elő lehet készíteni. Nem tudja, mit ért ezalatt a miniszterelnök, mert törvényhozásilag megoldani lehet valamit, de előkészíteni nem. Nem

lehet nyugodt lélekkel a legéletbe-vágóbb kérdéseket megoldani, amíg nem tudjuk, vajjon idegen család, vagy nemzeti király fog uralkodni nálunk. Itt van a választójog, a megyei reform, a felsőház reformja. Mindennek halasztást kell szenvedni, amíg a föld problémája megoldódik.

Felolvassa az amerikai Szabadság cikkét, amely megírja, hogy Dvorcsák Győző tisztelegni ment a királyhoz Pranginsba. Ilyen lapot lehet terjeszteni, amely megírja, hogy Károly király június és december közt elfoglalja Szt. István trónját. Ha ilyen lehet terjeszteni, akkor mi a kormány álláspontja? A kormány mindenben a legitimitást álláspontját támogatja.

Nem leszek abban a helyzetben, hogy a pénzügyminiszter törvényjavaslatait megszavazzam, amíg meg nem oldja a tisztviselő-kérdést. Tudni akarom, mennyi tisztviselő van, mennyi a javadalmazásuk és hogyan gondolja ennek a javadalmazásnak a keresztülvitelét. A kormány mindent elkövet, hogy bürokratizálja az államot és ezért el lehetne várni, hogy ez legalább jól végezze dolgát.

A munkásságnak az állam mun-

kájába való bekapcsolása csak akkor érhető el, ha az elnözés politikáját folytatjuk. Nem értek egyet az amnesztia rendelettel, amelyet különben óvatosan viszsztatartott a kormány, amíg a nemzetgyűlést el nem küldte vakációra. Véleményvnyvitásra rendelkezésre állt volna a sajtó, de a cenzura minden az amnesztia rendeletre és kritikájára vonatkozó közleményt lefoltott.

Olyan kormányt, amely életét csak a legerősebb cenzurával tudja fenntartani, olyan gyengének kell tekintenem, hogy nem bizhatom rá az ország ügyeit.

Teleky Pál gróf miniszterelnök betérjeszti az 1915-16. évi zárszámadásokat és egy törvényjavaslatot a magyar címernek a magánosok, vállalatok és testületek részéről történő használati díjának felemelése tárgyában.

Barla-Szabó József nincs bizalommal a kormány iránt. Tánmadja Telekyt, mert megbontotta a kisgazdapártot. Követeli a teljes szabad forgalmat. Az orvosok sorsának javítása érdekében a kormányt semmit sem tesz, amiben a népiéleti miniszter hibás. Ezen támadja a cenzurát. Ezután szünet következett, majd rátértek az interpellációkra.

Új koncentrációs terv Apponyival

Megalakult a függetlenségi kisgazda- és polgári párt

Budapest, február 23. A képviselők közt egyre hangosabb az elégedetlenség amiatt hogy a kormányprogram feletti vita ilyen hosszúra nyulik és azt kívánják, hogy a Ház mielőbb megkezdje a törvényjavaslatok tárgyalását. A kormányzó pártzövetségnek ma délután 5 órakor lesz az első értekezlete. Ezt Teleky miniszterelnök fogja vezetni és a kormány többi tagjai is megjelennek rajta. Este a kisgazdapárt külön értekezletet tart és ezen Hegedüs Lóránt ismertetni fogja betérjesztett pénzügyi javaslatát.

Ugvanasak ma délután lesz értekezlete a liberális blokknak is. Az az öt képviselő, aki a kisgazdapártból kilépett, tegnap megalakította a független kisgazda és polgári pártot. Rassay Károly, ennek a pártnak egyik vezető tagja, közölte, hogy elnököt nem választanak, hanem csupán elnökséget mely a párt ügyeit vezetni fogja. ki fogják építeni vidéki szervezeteiket és részletes programjukat népgyűléseken fogják nyilvánosságra hozni. Egyelőre semmiféle más párttal nem terveznek kooperációt, azt azonban nem bánják, ha a párt tagjai egyenként csatlakoznak a libe-

rális blokkhoz. Egyébként bizonyosnak tartják, hogy a párt keretei rövid időn belül ki fognak bővülni és pedig azoknak a kisgazdapárti képviselőknek a csatlakozásával, akiknek számára mind terhesebbé kezd válni a kormánypártban való bentmaradás.

Napok óta mutatkoznak egy újabb liberális alakulat körvonalai is. Ennek a gondolatát Apponyi Albert gróftól származtatják. Mint Apponyi közvetlen környezetéből értesülnek, Apponyi egyideig azzal a gondolattal foglalkozott, hogy ne esatlakozzék-e a keresztény pártokhoz, később azonban arra a megállapodásra jutott, hogy kényes külpolitikai utjai alkalmával helyesebb, ha maga mögött az egész nemzetet tudja és nem tartozik szorosabb párt kötelékbe. Ez azonban nem zárja ki, hogy továbbra is ne fejtsen ki tevékenységet nagyobb szabású koncentráció érdekében, amelybe belevonnák a parlamenten kívüli tényezőket és olyan konstruktív szellemű liberálisokat is, akik a most létrejött liberális blokkban nincsenek angazsálva. Ez magyarázza meg, hogy Apponyinak nagy ellenvetései vol-

tak amiatt, hogy a szociálisták ismét olyan tényezőkkel kerültek egy társaságba, amelyeknek jelenléte kizárja, hogy a blokk együtt működhessek az Apponyi által tervezett koncentrációval.

Minden nyalánkság fényüzési cikk

A pénzügyminiszter rendelete

A pénzügyminiszter a pénzügyi forgalmi adóról szóló rendeletet több irányban kiterjesztette. Az új rendelet szerint fényüzési adó alá esnek:

1. A fagyaltok, krémek, parfaít, ideértve a formafagyaltokat, formaparfait, formakrémeket és egyéb különlegességeket, mint pl. croquignoladonche, chocolatebonché stb. valamint a cikkek adagolt formában is.
2. A sütés vagy szárítás útján készült édes tészták — ideértve az ostyákat is — azonban az élesztőtészta és gyermekpiskóta kivételével. Az élesztős tészta közül is fényüzési tárgy azonban a fánk.
3. Minden néven nevezendő keksz, valamint az édes és sós teasütemények.
4. A grillage.
5. A gesztenyepurée, továbbá a szullánkenyer, helvé és más efélé készítmény.
6. A cukorral vagy cukorpótlószerezrel befőtt gyümölcsök, továbbá a birsalmából vagy más gyümölcsből készült sajt.
7. A cukrozott gyümölcsök.
8. Mindenféle cukorkák, ideértve a bombonokat is, továbbá a töltött táblacsokoládé s mindennemű csokoládékülönlegesség, végül a burgonyacukor.
9. A pezsgő.

Az ételek és italok fényüzési tárgy akkor, ha azokat olyan vállalat (vendéglő, kávéház, szálloda, penzió, cukrásda, stb.) szolgáltatja ki, amelyet a pénzügyigazgatóság az első iparhatóság meghallgatása után fényüzési vállalatnak minősített és felhatalmazott arra, hogy nyilvánosan (hirdetéseken, tájékoztatókba, falragaszokon, címtáblákban, stb.) a fényüzési vagy más hasonló jellegű feltüntethesse. Joga van továbbá a pénzügyigazgatóságnak a szórakozó és mulatóhelyeket, a barokkat és más ezekhez hasonló helyiségeket különleges fényüzési vállalatoknak minősíteni.

A cukrászda fényüzési vállalatnak minősíthető, dacára annak, hogy a cukrászipari termékek különben is fényüzési tárgyak. A fényüzési vállalat minősített cukrászdában azonban nemcsak a cukrászipari termékek, hanem ezeken kívül minden egyéb étel és ital is fényüzési tárgy és ezek után is be kell szedni a fényüzési forgalmi adót.

Mindazok, akik a fentebb elősorolt tárgyak eladával a kiskereskedelemben foglalkoznak, kötelesek ezt a körülményt a pénzügyigazgatóságnál legkésőbb február végéig bejelenteni és a fényüzési raklárkönyvet a február 28-án az üzleti zárás alkalmával meglévő készlettel megkezdni.

Ez a rendelet március 1-én lép életbe.

GÓTSCH SÁNDOR

Ingyenforgalmi irodája Debreczen, Piac-utca 38. szám, I. emelet, Főposta mellett. Telefon Interurban 7-95. sz. Foglalkozik ingatlanok, házak, telkek vételével és eladásával, földbérletek közvetítésével — a legelőnyösebb feltételek mellett!!

Az amerikai kivándorlás és visszavándorlás hiénái

Kormányrendelet a kivándorlás szabályozásáról — Az Amerikából küldött hajójegyek csak március 31-ig érvényesek

A kivándorlási mozgalom egyre erősbödik hazánkban. Debrecen és környéke, mint békeidőben is, most is egyike azon területeknek, amelyeken ez a mozgalom igen nagy arányokban nyilvánul meg és így számos debreceni és környéki tapasztalatlan embernek kell a maga keserves kárára megismerkednie azokkal a nehézségekkel és épen e nehézségekre alapított visszaélésekkel, amelyek a mai nehéz forgalmi viszonyok között a kivándorlókat és a visszavándorlókat kísérik. Ezen ezért fontosnak tartjuk, hogy részletesen ismertessük a belügyminiszter két most érkezett rendeletét, amelyekben a törvényhatóságokat és a kerületi rendőrfőkapitányságokat tájékoztatja a magyar kormány által a kivándorlás és visszavándorlás szabályozására életbeléptetett intézkedésekről.

A kivándorlás

szabályozásáról kiadott rendelet ezeket mondja: A világháború kitérése az 1914. év derekán az Amerikába irányuló kivándorlást hirtelen megakasztotta. A nehézségek és tilalmak ellenére is azonban a magyar belügyminiszter emberbaráti érzelmektől vezéreltetve főleg asszonyoknak és élemedett szülőknél, akiknek létfontosságát amerikai hozzátartozók biztosították, elvétele engedte, hogy utlevelet nyerve a tengeren tulla utazhassanak.

Ez a szigorú intézkedés a háború után is fenntartott. Szigorú igazolást kívántak arra nézve, hogy az illető, aki Amerikába akar utazni, tényleg kintlévő rokonaihoz utazik-e és hogy a kiutazás tényleg indokolt-e. Az illető köteles volt bemutatni egy részére Amerikában eskü alatt kiállított nyilatkozatot (Affidavit), amelyben azon egyén, aki családtagját Amerikába kihozni akarja, eskü alatt vallja családi kötelekeit, kereseti viszonyait, kötelezettségeit vállal, hogy az illető eltartásáról, esetleges hazaszállításáról gondoskodik, stb.

Utóbbi időben megállapítást nyert, hogy ilyen nyilatkozatokat nemcsak legközelebbi rokonok részére küldtek, hanem barátok, ismerősök, egyfalubeliek számára is. Különböző panaszokból arra is lehet következtetni, hogy ilyen nyilatkozatokat egyes egyének Amerikában tömegesen, szinte gyártlag adnak, bárki ir hozzájuk, küldenek neki ilyen nyilatkozatot, természetesen megfelelő haszon mellett. Ez a körülmény az eskü alatti nyilatkozatok értékét és jelentőségét teljesen elveszi és célja csak az lehet, hogy idehaza az utlevelet kiállító hatóságot megtéveszse.

Ezért a belügyminiszter módosítás alá vette az Amerikába szóló utlevél kérelmek ügyét. Elrendelte, hogy az Amerikába való kiutazás iránt előterjesztett kérelmek elbírálásánál nyilatkozatot (Affidavit) bemutatása csak az esetben kívántassék meg, ha a kérelmező kiskora. Ez esetben viszont szigorúan megkivánandó, hogy a nyilatkozatot az amerikai magyar honpolgárok érdekeit védő svéd diplomáciai képviselet, vagy a svéd konzuli hivatal látta meg. Ezenfelül szigorú vizsgálat tárgyává teendő, vajjon a családi, vagy rokonai kötelek tényleg fennáll-e. Nagykoruak azonban ezenfelül csupán figyelmeztetendő, hogy az Egyesült Államok budapesti

konzulátusa az Affidavit felmutatását rendszerint megkívánja.

A legszigorúbban megvizsgálandó, hogy az utlevelet kérő kivándorló-e, vagy sem. Ezzel lehet ugyanis, hogy az Amerikába irányuló utazási mozgalom már egészen a kivándorlás jellegét ölti és egyre kevesebb a családi ügyekben beadott kérelmek száma. Minden esetben, amikor arra lehet következtetni, hogy a kérvényező tartós kereset céljából távozik külföldre, kivándorlónak kell tekinteni és utlevelébe is az utazás célja gyanánt kivándorlást kell bejegyezni.

Mint hogy pedig attól lehet tartani, hogy az egy év óta egyre erősebb kivándorlási hajlam a távoli vasutközlekedés rövidesen várható megindulásával tényleges kivándorlási mozgalomba megy át, a belügyminiszter megtette a szükséges intézkedéseket és a kivándorlást bizonyos utvonatokra korlátozta és csak a királyhídi, savanyukúti, gyanafalva-szt. gotthardi, gyékényesi és a később még engedélyezendő határállomásokon át engedi meg. A kivándorló a határállomáson kiszállni és az ellenőrzést gyakorló rendőrségnél igazolni köteles, hogy a kivándorlásra jogosult. Kivándorlók szállítására egyedül a Cunard Steam Ship Comp. Ltd. liverpooli hajózási vállalat nyert engedélyt Trieszt, Cherbourg, Rotterdam és Hamburg európai kikötőkön át az Egyesült Államokba és Kanaadába.

A prepaid-jegyek

Ha tehát más, nem engedélyezett társaság jegye van a kivándorlónál, nem lépheti át a határt, valamint az esetben sem, ha külföldön vásárolt ugynevezett prepaid-jegye van, mely nem engedélyezett társaság hajóira szól. E jegyeket családtag által vásárolt hajójegyeknek nevezik, holott ez évek óta helytelen, mert míg a háború előtt tényleg azért küldték a családtagnak, mert olcsóbb volt, addig most a tapasztalat szerint azért küldik Amerikából, hogy az illető, aki az óriási vitedíj miatt itthon megváltani nem tudja, Amerikában az árat ledolgozza.

Miután azonban tényleg vannak még prepaid jegyek, amelyeket családtag küldött, megengedte a belügyminiszter, hogy a szoroson vett családtag által vásárolt és engedélyvel nem bíró társaságtól eredő prepaid jegyek tulajdonosai az országot a megjelölt határállomásokon keresztül március 31-ig bezárólag elhagyhassák. Ezek azonban a kivándorlási biztosítási hivatalnál kötelesek igazolni a családi viszonyt, amely a hajójegy küldőjével fennáll. Azon prepaid jegy tulajdonosok, akik ezt igazolni nem tudják, vagy akik a jegyet olyan időpontban kapják kézhez, hogy azt március 31-ig utazásra már nem használhatják, figyelmeztetendők, hogy a jegyet saját érdekükben a jegy vásárlójának küldjék vissza Amerikába.

A visszavándorlók hiénái

A belügyminiszter másik rendelete az amerikai bankárok és hajójegy ügynökök által visszavándorló magyarok mellé adott kísérők üzeleivel és visszavándorlásra csábító ügynökök működésének megakadályozásával foglalkozik. Amerikában letelepedett ugynevezett magyar bankárok és

hajójegy ügynökök még az elmúlt év közepén olyan irányú működést kezdtek, hogy az európai bizonytalan vasúti közlekedésre hivatkozva, a Magyarországra visszavándorlókat csoportokba összegyűjtötték és melléjük kísérőt adtak magas díjazás ellenében. Az év végén már szokásba jött, hogy már rendszeresen hirdették ezeket a kísérővel való biztos társas utazásokat azzal, hogy a kísérők egészen hazáig gondoskodnak a visszavándorlókról.

A magyar állam külföldi közegeinek jelentése és a visszavándorlók panaszai alapján megállapítható, hogy ezek a kísérők fejenként átlag 10 dollárt fizetnek a kísérőért és a visszavándorlókkal az uton alig törődnek. A kísérő a hajón első osztályon utazik és ha le is megy a visszavándorlókhöz a fedélközbe, pénzt gyűjt köztük az élemezés javítására, a matrózoknak és más hamis címenek. Ha megérkeznek Európába, a kísérő a legtöbb esetben még egyszer megszarolja a visszavándorlókat, azután otthagyja őket.

Legutóbb már azt hirdetik az amerikai ügynökök, hogy a kísérő idehaza is a legkülönbözőbb családi és vagyoni ügyeket pontosan, becsületesen, híven elintézi és hogy társas utazás alakjában a családtagokat kellő felügyelet mellett Amerikába kiviszi. Ilyenek tényleg többen meg is jelentek Magyarországon, itt különböző egyéneket érintkezésbe léptek azon a címen, hogy amerikai rokonaik kivándorlásukat kívánják, sőt hivatalokba is ellátogattak, hogy az utlevelek kiadását szorgalmazzák. Egy ilyen egyén megtette azt is, hogy Amerikába azt jelentette, hogy a belügyminiszternél történt közbenjárására az utlevél kiállítására jogosult megyei hivatalok utasítást kaptak, hogy az általa bemutatott névsorban felsorolt egyének részére az utleveleket kiállítsák. Ezt azután az amerikai ügynökök hatalmas hirdetésekben közzölték Amerikában, hogy így üzleti körüket fejleszték és új áldozatokat nyerjenek.

A hatóságok kötelessége a lakosságot, különösen az Amerikába kivándorlókat a legerősebben óvni attól, hogy ilyen egyéneknek hitelt adjanak, vagy hozzájuk csatlakozzanak, mert amint a visszavándorlókat csaknem kivétel nélkül a legerősebben megkárosították és becsapták, épugy valószínű, hogy a kivándorlókat még inkább megfognák károsítani, mert ezek megfelelő tapasztalattal nem rendelkeznek.

Ezeknek a kísérő ügynököknek a tevékenysége büntetendő cselekmény, tehát ha ilyen egyén jön Amerikából, a rendőrség köteles ellene a büntető eljárást folyamatba tenni. A rendőrségnek vizsgálatot kell indítania abban az irányban is, hogy nem folytatnak-e ezek az ügynökök kivándorlásra való csábítást.

— Elektromos ipari tanfolyamok. A debreceni kereskedelmi és iparkamara az elektromos ipari érdekelttség figyelmét felhívja a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter azon rendelkezésére, amelylyel az elektromos ipari érdekeltségek részéről fontos közérdekek kapcsán felmerült kívánságnak, valamint az elektromos szerelőipar fejlődésének megfelelően az elektromos szerelőipar üzéséhez szükséges ismeretek elsajátítására három tagozatból álló tanfolyam-sorozatot szervezett. Az első tagozat címe: «Elektromos ipari előkészítő tanfolyam», a második: «Elektromos szerelőipari tanfolyam I. rész», a harmadik: «Elektromos szerelőipari tanfolyam II. rész». A tanfolyamok tanterve a hivatalos ák alatt a kamaránál.

Tőzsdei magánforgalom

Budapest, febr. 23.

A mai magánforgalomban csak valutákban volt üzlet. Dollár 502-510, márka 851-852, lei 675-685, szokol 640-650.

Értékpapírokban nem volt kötés, mert a rendőrség razzliát tartott abban a kávéházban, ahol a magánforgalmat szokták lebonyolítani. Később kereslet volt Lipótvárosi Takarékszövetkezeti Déli vasut iránt, utóbbi 2560 koronával kötöttek.

Zürichi devizák

Zürich, febr. 23. (Megnyitás). Berlin 987 és fél, New-York 603, Milano 3205, Prága 780, Budapest 1.17 és fél, Zagráb 420, Bukarest 8-1, Varsó 0-90, Bécs 13.0, Osztr. bélyegzett 0-90.

Eiethelép az új bérkocsi-tarifa

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután foglalkozott a bérkocsi-tarifa újabb változó megállapítására vonatkozó előterjesztéssel és beható vita után elhatározta, hogy a közgyűlésnek a következő új tarifa megállapítását javasolja.

Egyfogatú bérkocsi:

Első félóra	30 K
Mindentovábbi negyedóra	10 "
Egy óra	50 "
Fél nap	160 "
Egész nap	300 K

Kétfogatú bérkocsi:

Első félóra	40 K
Mindentovábbi negyedóra	15 "
Egy óra	70 "
Fél nap	250 "
Egész nap	400 K

Vasuti fuvar:

Egyfogatú nappal	30 K
" éjjel	40 "
Kétfogatú nappal	40 "
" éjjel	50 K

Temetési fuvar:

Egyfogatú	50 K
Kétfogatú	60 K

Javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hívja fel a rendőrség figyelmét, hogy az új tarifa életbeléptetése után szigorúan ellenőrizze, hogy a bérkocsisok a szolgáltatást tényleg teljesítsék, ne gorbombáskodjanak és az utasokat ne zsarolják. A tarifát minden bérkocsin láthatón el kell helyezni, valamint egy jegyzéket is, amely igazolja, hogy a bérkocsi bizonyos időben le van-e foglalva.

A magyar diákságért

Felhívás

A magyar egyetemi és főiskolai hallgatók országos szövetsége a m. kir. kultuszminisztérium 163176-920. IV. a. és közlelményezési minisztérium 55457-920. VIII. b. számú rendelete alapján országos élelmiszer gyűjtést indított a nyomorgó diákság részére.

Felkérem városunk nemes szívé közönségét, hogy a magyar haza jövőjét képviselő ifjúság felségítésére irányuló célt tartva szem előtt, adományait minél nagyobb mértékben juttassa az alább jelzett helyekre.

A természetbeni adományok fenti szövetség címére (Budapest, Szalay-utca 10. sz.) portómentesen, a pénzbeli adományok pedig a m. kir. közoktatásügyi minisz-

terium (diák jóléti bizottsága) Tóth István dr. miniszteri tanácsos címére küldendők.

Egyben különösen a lelkészkedő papság és a tanítók figyelmébe ajánlom, hogy e nemes, a magyarság jövőjének nagy feladatát

szolgáló törekvésben a Szövetséget hathatósan támogatni szíveskedjenek.

Debrecen, 1921. február 19.

Huberth Ottó,
főispán.

4.300.000 korona a város tisztviselőinek 75 százalékos rendkívüli segély

Több ízben foglalkoztunk már a városi tisztviselők beadványával, amelyet a városi tanácshoz intéztek és amelyben súlyos anyagi helyzetükre hivatkozva, segítséget kértek a várostól. A városi tanács tudatában a köztisztviselők rettenetes szociális helyzetének, széles alapon foglalkozott a kérelemmel és az anyagi segítés lehetőségével. Vass Károly dr. tb. tanácsnok, az ügy előadója, az összes törvényhatóságokat megkereste, hogy közöljék Debreczenel, milyen intézkedéseket tettek tisztviselőik anyagi segélyezésére. A törvényhatóságok beérkezett válaszaiból az derül ki, hogy bár különböző módon és arányban, de minden törvényhatóság igyekezett tisztviselőin segíteni.

A beérkezett anyagot feldolgozva, Vass József dr. tb. tanácsnok Debreczen város anyagi helyzetének figyelembevételével javaslatot dolgozott ki, melyet a városi tanács jóváhagyása után tegnap délután terjesztett a jog- és pénzügyi bizottság elé. Javaslatának előterjesztését nagy beosztással vezette be, amelyben rámutatott a város alkalmazottainak elképzelhetetlenül súlyos gazdasági helyzetére, szociális

nyomorára és mindazon indokokra, amelyek a sürgős segítséget elkerülhetetlenné teszik.

Az előterjesztett javaslat szerint a város minden alkalmazottja a lakbérén kívül a nyugdíjba beszámítva összes javadalmazásának 75 százalékát és ezenkívül a családi pótlék 100 százalékát kapja mint rendkívüli, nyugdíjba be nem számított segélyt 1921 január 1-től számított egy esztendőn át.

A jog- és pénzügyi bizottság az előadó javaslatot egyhangúlag elfogadta és a 4.300.000 koronát kitevő új kiadás fedezésére 2 millió koronát a közellátási hivatal jövedelméből, 600.000 koronát a vigalmi adó felemeléséből várható jövedelemből, 400.000 koronát az iparrendélyek után befolyó jövedelemből, a hátralevő összeget pedig az adóalap felemelése folytán várható jövedelem többletből jelölte ki.

Fejér Ferenc dr. indítványára elhatározta még a jog- és pénzügyi bizottság, hogy javasolja a közgyűlésnek, rendelje el a hozandó határozatnak felelősségére és jóváhagyására való tekintet nélkül azonnali életbeléptetését.

A londoni konferenciát elhalasztották

A török delegáció vezetője beteg

Berlin, február 23. Kopenhágából jelentik 22-iki kelettel: Mint-hogy Tevfik pasa a konstantinápolyi delegáció vezetője megbetegedett, kényszerűségből elhalasztották a londoni konferencia tegnapi kitűzött megnyitását. Tevfik pasa baja könnyebb hűlés, remélhetőleg keddre jobban lesz és akkor megnyitják a konferenciát.

Berlin, február 23. Párisból jelentik: Londonból táviratozzák, hogy Tevfik pasa még mindig ágyban fekvő beteg, Ozman Nizamí pasa felkereste és ágya mellett hosszasan tanácskozott vele. A két török delegátus környezetéből kiszivárgott, hogy meg fognak egyezni, mihelyt a zold asztal mellett ünek, hiszen a török megbízottak egy érdekert harcolnak.

Az északi államok harmadik konferenciája

Kopenhága, febr. 23. Junius 4-én és 5-en lesz Kopenhágában az északi államok harmadik interparlamentáris konferenciája. Napirendre tűzték a következő kérdéseket:

1. A nemzetközi fegyverkezés.
2. A három északi állam részvétele az európai gazdasági élet felújításában.
3. A három északi állam viszonya a népszövetséghez.

Montenegró szent háborúja

Berlin, febr. 23. (Szikratávirat.) A montenegróiak szent háborút hirdettek a szerbek ellen. Cetinijében mindössze két ezred szerb katonaság van. A helyzet komoly.

Róma, febr. 23. Bari seregétől érkeznek az elkergetett montenegróiak, akiket a szerb katonaság könyörtelenül üldöz, mert Montenegró nem akarja feláldozni függetlenségét. A menekült montenegróiak száma Bari-ban már ezrekre rug. Teljesen lerongyolva, kiéhezve, pénz nélkül jönnek olasz földre és beözönlésüknek nem lehet gátat vetni.

Perzsa felkelők elfoglalták Teheránt

Berlin, febr. 23. Párisból jelentik telefonon: A Petit Parisien mai számában konstantinápolyi

táviratot közöl a következő hírrrel:

Teheránból jön a jelentés, hogy Riza Kán tábornok február 20-ról, 21-ikére virradó éjjel 2500 főnyi kozák sereg élén kardcsapás nélkül elfoglalta Teheránt, megbuktatta a kormányt, a minisztériumok épületeit hatalmába kerítette és most a sahval tárgyal, hogy új kormányt alakítson. Riza Kán fellépése nemzeti mozgalom, mely a külföldi alattvalókat nem fenyegeti.

Posztóárak,

finom gyapjuöltöny és téllakabát kelmeék valamint kosztűmökre a legolcsóbban
RÓTH ADOLF-nál,
Plac-utca 77. szerezhető be.

Egy cseh főispán kora ölt Rudolf trónörökös vadász-kaszielyát

Budapest, febr. 23. A Kárpátok tövében, Trebus környékén, azon a földön, melyet a trianoni békeszerződés Karpatorussia-nak nevezett el, melyet eleinte oroszok tartottak megszállva, de később átengedtek a cseheknek, áll néhai Rudolf trónörökös gyönyörű vadászkastélyát. Az oroszok uralma alatt minden a régiben maradt, még egy árva szög sem tűnt el, de amikor a csehek lettek ott az urak, lába kelt miudennek, a mesés értékű butoroknak, festményeknek.

Kiderült, hogy Brszesovszky dr. máramarosi cseh főispán kirabolta a vadászkastélyt. Egy máramarosszigeti háztulajdonosnál megtalálták a nagybecsű butorok egy részét, melyet a főispán 25.000 koronáért kótyavetyélt el.

LECSZEBB KALAPOK FRANK EDÉNÉL.

Választás a mezőgazdasági bizottság I. csoportjában

Mezőgazdasági munkások és gazdasági családok figyelmébe

Mint már többször megírtuk, az 1920. évi XVIII. t.c. alapján szervezendő mezőgazdasági bizottságba a gazdasági családok és munkások 4 rendes- és 4 pótagot választanak. A február hó 15-re kitűzött szavazás érdeklődés hiánya miatt megúsult. Az új választás február hó 27-re, vasárnapra van kitűzve. A mezőgazdasági alkalmazottaknak saját érdekük, hogy egy ilyen fontos intézményben képviselőik nélkül ne maradjanak. Reméljük azért, hogy a legközelebbi szavazás eredményével fog jarni s a gazdasági alkalmazottak hivatalos képviselői helyet fognak találni abban a bizottságban, amely a mezőgazdaság általános érdekei mellett az ő külön érdekeiket is védelmezni fogja.

A törvény értelmében a gazdák kötelesek érdekeiket a szavazásra elengedni, ha azok ezt kívánják.

A szavazás reggel 9 órától délután 4 óráig tart.

Angol gyapjuszövet különlegességekben

nagy választék

Feldheim Testvérek

posztóáruházában, Király-utca 4. szám alatt

A kisgazdák új országos szövetkezetét alapítanak

Degenfeld József gróf lesz a szervezet elnöke

Budapesti tudósítónk jelenti: Már hosszabb idő óta folynak tárgyalások a *Kisgazda-társadalom* körében, hogy a Hangya mintájára országos szövetkezetet létesítsenek, amely minden politikai befolyástól menten a falu népe mindenféle szükségletének fedezéséről gondoskodik. Az előkészítő munkálatokat befejezték és az országos szervezet a legközelebbi napokban megtartja alakuló közgyűlését.

A megalakulandó szervezet elnöke Degenfeld József gróf lesz és a vezetőségben helyet foglalnak az alakulásban részes tőkeérdekeltségek képviselőin kívül a kisgazdák és a református egyház főbb vezetői.

A szervezeti központ részvénytársaság formájában, a felállítandó szervezetek azonban a falusi szövetkezetek módjára fognak megalakulni.

Felmentettek egy férjet aki megölte feleségének csábítóját

Egy falusi dráma a törvényszék előtt

A debreceni kir. törvényszéken egy érdekes szerelmi dráma utolsó jelenete játszódott le ma délelőtt. A dráma szereplői valamennyien egyszerű emberek, a tipikus szinpadai háromszög: férj, feleség és szerető, falusi magyar környezetbe átvitt alakjai. A dráma azonban, amely a csábító halálával végződött, annyiban különbözött a szinpadra vitt szerelmi háromszögtől, hogy a férj nem a tettenérés pillanatában ölte meg a csábítót. A férj visszafogadta az asszonyt, miután egyszer elbukott, a csábító azonban nem egyezett bele a békés megoldásba, hanem nyitott késsel rontott a férjre, mert ez nem akarta neki visszaadni az asszonyt. Epen kéznél volt egy hatalmas dorong, a férj felkapta és megölte a csábítót, aki nővérenek férje volt.

Az ügy ma került főtárgyalásra a debreceni törvényszéknek Nagy Kálmán dr. kir. ítéletbíró elnöke alatt működő büntetőtanácsa előtt. Az ügyészség Arnold Sándor püspökladányi zenészt azzal vádolta, hogy erős felindulásban szándékosan megölte Cs. Kiss Mátyás püspökladányi lakost, aki pár hónap előtt feleségét elcsábította.

A törvényszék először a vádlottat hallgatta ki.

Arnold Sándor 47 éves, családostól öt gyermeke van. Népzeneész, de nem cigány, magyar családból származik. Vagyonát Püspökladány előjárósága 15 koronára becsülte. A háború alatt katona volt. Orosz fogságot is szenvedett, amelyből 1918 június 12-én érkezett haza. A 3-as honvéd gyalogezredtől való hazaérkezése után 56 nap szabadságot kapott. Hazatérve mindent rendben talált és feleségével való jó viszonyát szabadsága alatt semmi sem zavarta meg.

Augusztusban Szegedre hívták felülvizsgálatra. Amikor pár hét múlva hazament, már sem a feleségét, sem a gyermekeit nem találta otthon. Felesége levélben értesítette, hogy megszökött sógorával Cs. Kiss Bálinttal.

Pár hónap múlva azonban levelet kapott Karcagon élő feleségétől, aki kérte, hogy fogadja vissza. Többszörös sürgetés után Karcagra ment, hogy a gyermekeket visszahozza az asszonytól, felesége azonban könyörgött neki, hogy a gyerekek érdekében fogadja vissza házába. Elmondta, hogy csak azért szökött el Cs. Kiss Bálinttal, mert az halállal fenyegette őt is, az urát is. A gyermekek miatt bele is ment a dologba és hazavitte az asszonyt és a gyerekeket. Másnap este

azonban már Püspökladányban termelt sógora is. Házukhoz ment, zorogta az ablakot, verte az ajtót és mikor nem bocsátották be, fenyegetőzni kezdett:

— Amiért elhagytál, addig nem megyek el, amíg meg nem öllek mindkettőtöket!

Másnap este ismét visszatért. Beverte ablakukat és követelte, hogy az asszony térjen vissza hozzá. Hogy zaklatásai elől meneküljenek, két fegyveres nemzetőrt kértek védelmükre. Felhívták a csendőrpáncsnok-ságra is, ahol Tóth csendőrszínhelyettes kísérelte meg sikertelenül lecsillapítani a dühöngő Cs. Kiss. Pár nap múlva azonban, december 6-án reggel, Cs. Kiss Bálint a házuk ele jött és feleségétől Karcagon kiváltott cukorjegyet kérte vissza. Legidősebb gyermekük kivitte a cukorjegyet és átadta Kissnek, aki azonban most már a kenyérjegyét is kérte. Ezt ő maga, a vádlott vitte ki neki és csillapítani igyekezett a káromkodó embert.

— Eregyhaza — mondtam neki. — Elégge meggyaláztál már engem is, a családomat is.

— Gyere ki te, — felelte Kiss, — majd kinyitotta a zsebkését, keresztül vetette magát a kerítésen és nekem rohant. A késével megsebesítette a jobb kezemet, énpedig egy dorongot kaptam fel és azzal rautöttem a fejére. Aztán, amikor elesett, még ütöttem rá, de nem tudom, hogy hányszor. Még aznap délelőtt a rendőrségre ment és jelentette a szerencsétlenséget.

A törvényszék ezután kihallgatta a vádlott feleségét, Arnold Sándornét. 27 éves, halványpiros arcú, szép parasztasszony. Karcson derekán feszül a fekete derék, a feje is fekete kendővel van bebotve. Szegénylősen lép az elnöki emelvény elé, de eléggé bátran jelenti ki, hogy akar vallomást tenni.

Elmondja, hogy már az urának orosz fogságból való hazaérkezése előtt üldözte Cs. Kiss, akinek udvarlásaiban pedig eleinte aem sejtett komoly szándékokat. Amikor az ura hazajött, nem szólt semmit a sógor bizalmas közléseiről. Urának Szegedre utazása után azonban Kiss annyira fenyegetőleg lépett fel vele szemben, hogy kénytelen volt Karcagra szökni vele. Fenyegette, hogy megöli az urát is őt is és hogy gyermekeiben is kárt tesz. Karcagon azonban már megbánta, hogy elszökött és leveleket küldött az urának, kérve, hogy fogadja vissza. Visszamenetelük után is folytonosan üldözte Kiss

őket, úgy hogy a csendőrséghez is fordultak védelemért.

A december 6-iki szerencsétlenség napján otthon volt és ablakukból látta Cs. Kiss, amint a kerítésen át nyitott késsel az urára rohant. Kiszaladt, hogy segítsen az urának, de mikor kiért, már Kiss a földön feküdt. Az ura mellette állott és a halott megmerevülő arcába bámult.

— En Istenem, mit csináltál? — kérdeztem tőle.

— Meghalt! — felelte az uram. A törvényszék kihallgatla Faragó József püspökladányi lakost is, aki előtt Cs. Kiss egy hónappal az eset előtt arról panaszkodott, hogy nem tud Arnoldné nélkül élni.

— Nagy hajban vagyok nászuram, — mondta, — fülig bele vagyok bolondulva abba az asszonyba. Addig nem is nyugszom, míg Arnoldot el nem teszem láb alól, mert nem tudok élni a felesége nélkül.

Berki Albert éjjeli őr egy reggel fél hat óra tájban az utcán találkozott Cs. Kiss Bálinttal, aki azt mondta, hogy Arnoldékhoz megy a ruháit elkérni.

— Nincs nyugalmam, — panaszkodott Cs. Kiss, — mert nagyon szeretem az Arnold feleségét.

Izgalmas vita a Házban a Máv-Biedermann 100 millió márkás üzletről

Hegyeshalmy miniszter és Sándor Pál polémiája

Budapest, febr. 21. A nemzetgyűlés mai ülésén Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter két óras beszédében válaszolt Sándor Pálnak a magyar királyi államvasutak 100 millió márkás üzletére vonatkozó interpellációjára. A miniszter kijelentette, hogy az államvasutak 100 millió márkás hitelműveletét azért kellett sűrűn megemlíteni, mert az államvasutak olyan állapotban voltak, hogy azonnal ki kellett javítani a kocsikát és mozdonyokat és hitelművelet nélkül a munkálatokat nem tudták volna elvégezni. Hogy ráfizetünk-e a márka-valutára, azt csak akkor fogjuk megtudni, ha véglegesen lebonyolódik az üzlet. Ötletékes helyen érdeklődött és a szakkörök nagyon helyesnek tartották, hogy azt az üzletet márka-valutában bonyolította le az államvasut.

De Sándor Pál itt a mentelmi jog védelme alatt becsületes tisztviselőket megrágalmaz és meggyanusít. Ami Sándor Pálnak azt az állítást illeti, hogy Lipták Pál volt államtitkár a leghatározottabban ellenezte az üzlet megkötését és mindent elkövetett, hogy az létre ne jöjjön, erre nézve felolvassa Lipták jelentését, amelyben a volt államtitkár kijelenti, hogy ő elvi szempontból ugyan ellene van a márka-valutában való üzlet megkötésének, de mivel a máv olyan kényszerhelyzetben van, hogy a hazai gyárak nem képesek a szükséges anyagot szállítani, ennél fogva ő is hozzájárul az üzlet megkötéséhez.

Ezután egyenként válaszol az interpelláció 11 pontjára, végül kéri válasza tudomásul vételét.

Sándor Pál reflektál a miniszter válaszára. Ő okmányokkal igazolta és igazolja most is, hogy a Biedermann-féle cégtől a máv. 50 százalékkal drágábban vásárolta meg a szükséges anyagot, mint a magánvállalatok ugyanazon cikkeket. Lipták Pál pedig, mikor egy deputáció járt nála a hazai cégek részéről és panaszt tettek mellőzésük miatt, felháborodva kiáltott föl, hogy ez disznóság, ezt az üzletet nem engedni megkötni.

Az éjjeli őr Arnoldék lakására is elkísérte Cs. Kiss, aki felzörgötte az asszonyt és csomagját kérte. Az asszony elutasította, hogy nincs nála semmije.

Tóth Pálné, Fazekas Sara, Arnoldék társaságát vallja, hogy Cs. Kiss éjjel, nappal háborgatta Arnoldékat. A tanúnak egyszer kijelentette, hogy nem nyugszik, amíg ki nem végzi mindkettőt. Tóthnének panaszkodott is egyszer:

— Nem tudom, mi van velem, tán megigézett ez az asszony!

Egy 15 éves gyerek, Szürös Zsiga az eset részleteiről beszél. Akkor éjjel haza akart menni a kutról egy korsó vízzel, mikor Cs. Kiss Bálint, kezében nyitott késsel benyitott az Arnoldék kerítésén. Láta, hogy Arnold felkapott egy darab fát és Kissre akart sulytani. Ekkor azonban megijedt és elszaladt.

A törvényszék felmentette a vádlottat a vád alól. Az indokolásban kimondja a törvényszék, hogy bár a vádlott túlságos igazgatóságában tullepte a jogos önvédelem határait, a tett elkövetésekor azonban akaratelhatározásában korlátozva volt és így nem büntethető.

A kir. ügyész felebbezett az ítélet ellen.

Lipták Pál: Ez nem áll!

A baloldalon többen kiáltanak — Hallja, hogy nem áll?!

Sándor Pál hangsúlyozza, hogy ő autentikus forrásokra hivatkozik és megnevezheti az illető deputáció tagjait, akik előtt Lipták ezt a nyilatkozatot tette. Ha tovább is tagadni fognak, akkor én a teljes nevekkel fogok szolgálni. (Óriási zaj a Ház minden oldalán):

— Nevezze meg! Követeljük, hogy mondja meg! Ne gyanúsítson név nélkül!

Sándor Pál nagy zajban felel: Igen, miniszteri tanácsosnak és Korányi Frigyes báró volt pénzügyminiszter nevét, mind a ketten ellenezték az üzlet megkötését. Felolvassa Korányinak idevonatkozó átiratát.

Kiállítások: Kitél kapta az adatokat?

Sándor Pál: Illetékes helyről! Meskó Zoltán: Ugy látszik, magától Korányitól!

Sándor Pál: A Ganz-Danubius-gyár ugyanazokat a tárgyakat vette meg 50 százalékkal olcsóbb áron, mint amelyeket a máv. drága pénzen vett meg.

Bernolák Nándor: Ugyanazokat a cikkeket vásárolta meg a Ganz-Danubius?

Sándor Pál: Igenis, ugyanazokat!

Egy másik közbeszóló: Ugyanabban az időben?

Sándor Pál: Igen, ugyanabban az időben!

Egy harmadik közbeszóló: Ugyanazon a hitelműveleti alapon?

Sándor Pál: Ezt, bocsánat, nem tudom, eziránt még nem érdeklődtem.

— Ahá! Ez már egészen más!

— kiáltják többen a baloldalon.

Sándor Pál: Kérem, még ha nem is hitelalapon vették is meg, hanem készpénzfizetéssel, meg akkor is borzasztó dolog, hogy a máv 50 százalékkal drágábban vette meg, mint a magánvállalatok.

Vizsgálatot kér mindazok az üzletekre nézve, melyeket a máv. a Biedermann céggel kötött, hogy megállapítsák, mennyivel vette

drágábban a cikkeket a máv., mint a magáncégek. En itt nem akarom lejártni a keresztény kurzust, én a zsidókkal szemben is megkövetelem az ilyen szigorú vizsgálatot, ha valamely üzlet a közérdek rovására megy. Es ha az én adataim nem bizonyulnak valóknak, akkor itthagynom a helyemet. Felszólalását így végezte: Am tessék tudomásul venni a miniszter választát, ha helyesnek találják, én ne veszem tudomásul.

Korányi Frigyes báró személyes kérdésben szólal fel. Mivel nagyon halkán beszél, az elnök felszólítja, hogy menjen közvetlen a gyorsítók elé, mire Korányi az első padsorba megy. Sándor Pál szintén onasiet, hogy közvetlen közelről hallgassa, ami élénk derűséget kelt.

Korányi Frigyes báró elmondja, hogy amikor neki bemutaták a szerződést, kijelentette, hogy nem tartja előnyösnek a márka-valutában való hitelműveletet, csak abban az egy esetben, ha arra feltétlen szüksége van a máv-nak és ha a hazai cégektől nem lehet beszerezni a cikkeket.

Homonnay Tivadar személyes kérdésben szólal fel. A hazai cégek panasszal fordultak hozzá, hogy az ő kerületében levő Biedermann-céggel ilyen horribilis áron kötött a máv. üzletet, őket pedig mellőzte. Az illető cégektől és ezek iparhatóságaitól beszerezte az adatokat és meggyőződött róla, hogy azok megegyeznek Sándor Pál adataival, viszont azonban eljárt a máv. igazgatóságánál is és az ott nyert adatokból megállapította, hogy a miniszter eljárása helyes volt, annál inkább, mert kijelentették neki, hogy a hazai cégek, ha szállítani tudják majd a szükséges cikkeket, azonnal megkapják a megrendeléseket.

Hegyesalmay Lajos kereskedelmi miniszter újabb felszólalása után a Ház tudomásul vette a miniszter választát.

A köztisztviselők ruhája

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a közzolgálatban álló tisztviselőknek és egyéb alkalmazottaknak (nyugdíjasoknak, özvegyeknek és árváknak) kedvezményes áru ruhaszövettel való ellátása tárgyában.

Minden kedvezményes áru ruhaszövetre igényjogosult tisztviselő, tekintet nélkül családi állapotára, egy rend ruhára való szövetre bíró igényvel. Egy rend férfiruhára való kedvezményes áru ruhaszövetre igényjogosultak 3 méter gypajuszövetet és a szükséges belésanyagot kapják, egy rend női ruhára való kedvezményes áru ruhaszövetre igényjogosultak négy méter gypajuszövetet kapnak belésanyag nélkül. Az összes ruhaszövetek azonos minőségű és pedig igen jó, három évi viselési időt kibíró, tiszta gypajuszövetek lesznek. A szövetek színe és mintája többféle.

Egy rend ruhára való ruhaszövetnek kedvezményes ára, tekintet nélkül arra, hogy férfi, vagy női ruhára való-e, 1000 korona, illetőleg a 3.2 méter gypajuszövetet igénylő férfiruhára való ruhaszövetnél 1200 korona, mely összege a ruhaszövetnek kiváltása alkalmával készpénzben kifizetendő. A rendelet azután részletesen szabályozza a ruha igénylésének módját.

A kedvezményes áru ruhaszövetet a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete fogja ruha-elosztóhelyei útján ruha utalványok ellenében szétosztani.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

HIREK.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.**

A közellátási hivatal felszámolója. A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a közellátási hivatal felszámolásának határidejét április 30-ig hosszabbítsa meg. Itt említjük meg és a közgyűlés figyelmébe ajánljuk, hogy az a hatalmas, mintegy 8 millió koronára rugó tiszta jövedelem, amelylyel a közellátási hivatal működése zárul, ugyszólván semmivé porlad a felszámolás megejtéséig. Elismertjük, hogy fontos célokra aprózták fel ezt a jövedelmet, de az előrelátó gazdálkodás úgy kívánta volna meg, hogy ezt a 8 millió koronát egy összegben fordítsák fontos pénzügyi célok megvalósítására annál is inkább, mert erősen kérdéses, mikor pottyann legközelebb ilyen 8 milliót érő sült galamb a város éhes szájába.

Kiseb városi házak eladása. A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délutáni ülésén foglalkozott a kisebb városi házak eladására tartott árlejtés eredményével és javasolja a közgyűlésnek, hogy a Fűvészkert-utca 5-7. számú házat adja el 285,000 koronáért Bisothka Istvánnak, a Wesselényi-utca 9-10. számú házra 300,000, a József kir. herceg-utca 46. számú házra pedig 180,000 korona kikiáltással árrelendjen el új árverést. Ugyancsak új árlejtés elrendelését javasolja a bizottság több kis városi házra is.

Kinevezés. A főispán Reinitz Menyhért vágóhídi állatorvost elsőosztályú állatorvosnak helyettesítette be és megbízta a vágóhid igazgatói teendőinek ideiglenes ellátásával.

Emelik a vigalmi adót. A számvévisés azzal az indoklással, hogy a rendkívüli kiadások nagy mértékben emelkedtek, előterjesztést tett a jog- és pénzügyi bizottságnak a vigalmi adó tételek felemeléséért. A bizottság az előterjesztés elfogadásával javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy a vigalmi adótételeket úgy állapítsa meg: Színházak, hangversenyek és a szabályrendeletben körülírt kulturális célú előadásoknál 15 százalék; kabarék, varieték és minden olyan előadásnál, ahol dohányozni szabad és kiszolgálás van, 30 százalékos; mozikonál 20 százalék; bálók, táncestélyek, próbabálók, idegen nyelvű előadásoknál 30 százalék; kártyára személynként nappal 2 korona, éjjel 10 korona; egyéb játékoknál az eddigi 20 fillér illeték helyett 1 korona.

A polgári étkezde felszerelésére vonatkozólag a jog- és pénzügyi bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a felszerelésre tartsa fent visszavásárlási jogát 30.000 korona visszavásárlási árral, hogy így is biztosítsa az étkezde állandó fennmaradását.

Árverési hirdetés. (Imaszék-bérlők figyelmébe). A debreceni izr. hitközség közgyűlése a Deák Ferenc- és Kápolnási utcai templomokban még eladatlan levő imaszékeknek nyilvános, szóbeli árverésen leendő eladását határozta el. Az árverés f. évi febr. 27-én, vasárnap d. u. 3 órakor fog a hitközségi tanács-teremben megtartani. Az előterjesztett imaszékekre vonatkozó bérelti előjog megszűnik. Debrecen, 1921 febr. 20. Az előjáróság.

A »Zion« debreceni betegsegélyző egyesület előjárósága ezennel felszólítja rendes tagjait, hogy a f. hó 15-én tartott választmányi ülésen megállapított múlt évi tagdíjhátralékukat f. évi március 15-ig feltétlenül rendezzék, mert akik a fenti időn túl e kötelezettségüknek eleget nem tesznek, választói jogosultsággal nem bírnak. A tagdíj az egyesület Piac-utca 63. szám alatti helyiségében fizethető.

Nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozzuk, hogy női szalma és tagálkalapok szakszerű átfarmálását legújabb bécsi modellformákra, festését legszebb divatszínekben megkezdjük. Tekintettel a szezon elején szokásos munkatorlódásokra, kérjük tisztelt vevőinket, hogy átfarmálják, festeni szánt szalma és tagál női, valamint férfi girardi és panamakalapokat felvételi irodánkban, Piac-utca 9., mielőbb beadni szíveskedjenek, amennyiben a kalapok elkészítése beadásuk sorrendjében eszközöltetnek. Tisztelettel Kalapüzem, Piac-utca 9.

A »Nyukosza« debreceni főcsoportjába alapító-, illetve pártoló-tagul beléptek: Alapító-tagul: Papler Géza nagybérlő 3000 K; pártoló-tagul: Végh Gyula nagyiparos 300 K. Egyben értesítjük a »Nyukosza« tagjait, hogy Memblancz Aurél gyógyszerész ur, az »Arany Angyal« c. gyógyszerteráj tulajdonosa (Szentanna-u. és Piac-u. sarok) a tagok részére — a tagsági jegy felmutatása után — 10% engedményt ajánlott fel minden orvosi rendelvény után. Továbbá Végh Gyula szücs-mester ur a szücsmunkák teljesítésével ugyancsak 10% kedvezményben részesíti a tagokat. Mindezen hazafias jótékonyaságú cselekedetükért ezton is hálás köszönetét fejezi ki a »Nyukosza« Elnöksége.

Olasz nacionalisták és szocialisták harcai. Milanóból táviratozzák: Olaszország minden részéből jelentések érkeznek nacionalisták és szocialisták véres összeütközéséről. Bariban, Triestben, Firenzében és Braupiemonti ipari városokban voltak a legelkeseredettebbek az összeütközések. Branban csak a katonaság tudta helyreállítani a rendet. Az utcai harcoknak 1 halottja és 3 sebesültje volt.

Csokoládék, friss desszertek legnagyobb választékban. Csemegé-üzlet, Hungária kávéház mellett.

Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat mélyen leszállított árakban árúsítja Frank Sándor cég, Piac 42.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínhez berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

Die Dame február utolsó száma megérkezett s kapható a Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai rt. könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

Elegáns avaszi felöltők, costümök, ruhák és blousok nagy választékban megérkeztek raktárra Frank Sándor céghez. Piac-utca 42.

Brüll S. fogmütermé Piac-utca 72. (Deák Ferenc-utca sarok) szájpaddal nélküli műfogak, foghúzás, fogtömés, mérsékelt árak.

Irodistanó gyors- és gépírás gyakorlattal azonnal felvétetik. Weisz Dezsó, kereskedelmi iroda, Király-u. 5.

Legújabb tavaszi gypaju szövetek, selymek, férfi- és női fehérnemű, harisnya és pipere cikkek nagy választékban kaphatók: Arany Bika Divatházban.

Uj tavaszi divatlapok érkeztek Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvkereskedésébe Piac-u. 34.

Frank Sándor cégnél Piac-u. 42. ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész fehérneműk, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelben.

Értesítés. Tisztelettel értesítjük a vásárló közönséget, hogy üzletünket, »Werner-Divatház« céget a mai naptól »Arany Bika-Divatház« cégre változtattuk át. Kérjük ezuttal is nagybecsű vevőink további szíves pártfogását. Reich és Kornfeld.

Üzleti könyvek minden nagyságban és kivitelben kaphatók. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. papirnyagykereskedésében. Nyomatványok a legizlésebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennyország!

SZÍNHÁZ.

A színházi irodák hírei:

Rácz Ada játsza csütörtökön A) és pénteken B) bérletben a »Mágnás Miska« Marcsáját. Szombaton tisztviselő-est.

Párisi Pathé-film: »Niobe asszony« dráma négy felvonásban, bemutatja ma az Uránia. Abel Gance (a Jaccuse szerzője) műve ez a film, a darabot a párisi Comédie Française művészei játszá. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyfeldvétel.

Dráma az Alhambrában második részét a »Romok között« című kalandor-történetet mutatja be ma az Apolló. Főszereplők: Nick Winter és Mattyasovszky Ilona.

Abel Gance legjobb művét, a »Niobe asszony« című drámát mutatja be ma az Uránia.

SPORT.

Birkózás. Nagysikerűnek ígérkezik a Kerületi Szövetség 27-iki birkózó-versenye. A DMTK. Markovicsot, Mészáros, Cipot, Offrá, Higyedet, Takácsot, Valkovitsot, Zihit; a Munkás Testező Szélingert, Kiss Kálmánt, Penczet, Gyóryt, Kiss Istvánt, Kiss Mihályt, Kántort, Erdélyit indítja. A nevezésekről ítéve mintegy 25-30 birkózó vesz részt a küzdelemben.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irta: IVÁNYI ÖDÖN. (191.)

XXXVII.

Bacsó Döriné a reggeli lapot tépte először össze, azután a batizschenkendőjét... akkor pedig szétnézett, hogy nem esnék-e valami eleven is a keze ügyébe. Ujjai szétnyíltak s befele görbültek. Reszkető Mária Terézia-tokája alatt a düh fojtogatta. A mérég úgy elfutotta, hogy sirni sem tudott... Végre hanghoz jutott:

— A piszkos... a piszkos!... E két szóban süvöltött ki belőle a meggyülemlett indulat.

»A piszkos« azonban nem a lapnak szólt, mely született csetneki Porhanyi Laeticia férje családjának híres fejét, a minisztert a nyilvánosság pellengérére vesszözte — a becstelenség vádjával. A »piszkos« — Kanut volt. De ő sem azért, mert Döriné elhítte felőle, hogy zsebre vágta a százezer forintot; hanem azért, mert az atyafiságnak, különösen pedig Dörinének nem adott belőle... Ez a nagyravágó, uri koldusnó három hónap óta zaklatja Kanutot, hogy pénzt csikarjon tőle — egy angol hintóra, a min a megye székhelyén akart vakítani. És Kanut egyre azt felelte neki, hogy nincsen pénze magának sem. Im — most kiszul, hogy a hozzá fukar rokonnak ép három hónap alatt százezer forint olvadt el a kezén...
Folyt. köv.

6
95-1920.

Árverési hirdetmény.

1921. február 24-én, délután 3 órakor Bethlen-u. 24. sz. alatt 2340 koronára becsült buto okból álló ingóságok árverésen e adatként Oláh Géza, bír. végreható.

Új könyvek:

- Karlinthy: Ne bántuk egymást . . . 78.—
- Csathó: Mikor az öregek fiatalok voltak . . . 80.50
- Zola: Madeleine Pérat . . . 63.—
- Schmidt: Buddha élete, tana és egyháza . . . 57.50
- Heyking: Szerelmem, diplomácia és fabázak . . . 92.—
- Barbusse: A csoda . . . 37.—
- Barrlére: A cs. bitás művészete . . . 34.50
- Tschudy: Napoleon fia . . . 52.—
- Pierre Loti: Ives testvérem . . . 69.—

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában.

Legszébben tisztít és fest

bármilyen színre, legnagyobb gonddal a
„KÖZPONTI“
kelmefestő és vegyítítő készlet
Varga-u. 1. (parbank palota.)
Ujjonnan
átalakított fehérnemű szakosztályomban 8 nap alatt a legszébb ingek és gallérok készülnek el.
Allandó szőrmefestészet.

Hengerrovátkolást

előnyös feltételek mellett pár nap alatt eszközölünk **Kásamalmot** (fűvós rendszerű) és hajlókó-járatot (szívósrendszerű) kőpaddal, (3x180 m.) transmissióval (esetleg transmissió nélkül) raktárról azonnal szálltunk és felszereltetünk.
Hajdumegyel Vasöntőde és Gépgyár (Engel és Társa) Debreczen, Ujvárosi-ut 5. (Közös csapatkórház mellett.)

Árpa kása

minden számban kapható:
Adorján Jenő és Tsa
fűszer-, gyarmat- és rövid-áru nagykereskedő cégnél
Piacz-utca 83. az udvarban.

Új operettek

- Hermelines nő 2 füzet 115.—
- Utahi leány 1 „ 57.50
- Ju-shi 2 „ 115.—
- Debreczenbe kéne menni 2 „ 115.—
- A cigány grófné 2 „ 115.—
- Csókibakter 2 „ 115.—
- Százszorszép 2 „ 115.—
- Ezüstsirály 2 „ 115.—
- Farsang tündére 115.—
- Pünkösztí rózsza 115.—
- A kis leány 115.—
- Lili bárónő 115.—

Kaphatók
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.-t. zeneműkereskedésében . . .

Aranyat, ezüstöt, briliánsat a legmagasabb árban vesznek
POLLÁK
ékszerész Piac-utca 79.

Gótsch Sándor

bankirodája Debreczen, Piac-utca 38. szám, I. emelet, Fő postá mellett.

Idegen pénzek vétel és eladása. Helybéli pénzügyi és iparvállalati részvények vétel és eladása. - Tőzsdéi megbízásokat s külföldi kifizetéseket legelőnyösebben lebonyolítok!

Telefon Interurbán 7-95.

Gyermek ruhák

egészen 14 éves korig nagy választékban készen és mérték utáni megrendelésre, bábikellengyék, gyermekruházati cikkek, szalagok stb. mérsékelt árban kaphatók . . .
DR. HEGEDÜSNÉ
Gyermek-divatháza,
Debreczen, Simonffy-utca 2.

Könyvtárakat

és egyes műveket is legmagasabb árban vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarékpálota
Kívánatra házhoz meggyek megtekinteni.

Szabadalmazott

Bélyegzők

megrendelhető, kizárólag
Bethlen-u 27. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1-50 kor., Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20-., minden további szó K 2-., Vasatag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat
napl árban vesznek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.

Jókai
összes műveit 100 kötetben megvételre keres
Acél antiquáriuma, Piac-utca 24.

Ólmet,
ólmecsoveket, ólmedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. -
Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Óra
javítások legolcsóbban jóállással. Törött aranyat legmagasabb napi áron vesznek, Klein Éliás órás, Csapó-utca 19.

Élesztő
naponta friss bármely mennyiségben. Vidéki kereskedőknek rendszeres szállításnál kedvezményes árban állandóan kapható Rosenthal Sándornál, Csapó-utca 19.

Mész

cement, cserép, téglá stb.
nagyban és kicsinyben állandóan kapható **Könyves Tóth Miklósnál** Csapó-u. 28. sz.

Eladó
új és használt butorok. József királyi herceg-u. 20. szám.

Két
lóra való szerszám, három szakeke, egyszecska-
vágó eladó. Unió-faraktár, Ispotálytelep 1.

Női,
férfi és gyermek harisnyák minden színben kaphatók a Nemzeti Nagy Bazarban. Csapó-utca és Degenfeld-tér sarok.

Fiu- és leány sweater garnitúrák

nagy választékban kaphatók:
dr. Hegedüs
gyermekdivatházában
SIMONFFY-UTCA 2.

Boros ászok hordók

darabonként 20-50 hl. űrtartalommal, teljesen jó, használható állapotban, nagyobb mennyiségben kaphatók a
Bóni Gyártelepés Mezőgazdasági R.-T. nyirbátori telepén

Eladó
egy szép, nagy ebédődivány. Veres-utca 4.

ELADÓ
Vörösmarthy-u. 8. számú ház, Király-utca sarkán, Király-u. felől 60 méteres fronttal. Gyönyörű telek, nagyon szép hely. -
Értekezni: **Blattner Kálmán, Sziv-u. 14.**

Hangverseny gramofon teljesen új állapotban 41 legújabb kitűnően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésben.

Varrógép
használt, jókarban levő eladó. Megtekinthető
Méliusz-tér 5. sz. alatt.

Tiszta egész ives makulatura
(újságpapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

KERESLET.

Aranyat, mindenféle ezüstöt, briliántot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Egy
fiu fizetéssel felvétetik
Friedmann és Asztalos
fűszernagykereskedésben, Széchenyi-utca 6.

Nagyértékű
régiségeket és porcellánokat keres megvételre előkelő gyűjtő. Cim megtekinthető Lőfkovits ékszerüzletében.

Egy
kifutó fiu felvétetik Brüll fogászati műtermében, Piac-utca 71.

ELADÓ
a nyírcsádi határban levő tizen-négy magyar hold föld és 3 hold akácerdő. A föld kukoricával és rozsszal van bevetve. Bővebb felvilágosítást nyújt, ahol a vételt is megköthető: **GÓTSCH SÁNDOR** ingatlanforgalmi irodja
Debreczen, Piac-u. 33. I. em. Telefon: 7-95.

Jó megjelenésű
fiatalember, ki a helyi viszonyokkal ismerős, -
ügynöknek - felvétetik
Frenkel Jenő sörkereskedőnél.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló, leány a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

Ügyvédi irodában
járta joghallgató alkalmazást nyerhet, gépírásban jártasok előnyben. Cim a kiadóhivatalban.

VEGYES.

Cimre
ügyelni! „Kristály” legszébben és leggyorsabban mos, fest és tisztít helyben. Batthyány-utca 13. szám.

Akadémiai módszer szerinti németet, franciát, zongorát, polgári, felső leányiskolai tantárgyakat tanító magános urino állást keres. Cim a kiadóban.

Ingyen kap

két gyönyörű szobás lakást mellékhelyiséggel, ha a butort, amely mahagoni fából készült, megveszi. Két szoba, konyha, éjszakai kamara, teljes berendezéssel eladó, a lakást is vele adom. -
Bővebbet a Balogh-irodában, Hatvan-utca 68. sz. alatt.

Butorozott
szoba szoba kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ápolónő
éjjel-nappali betegápolást vállal. Homok-utca 4. szám, ajtó 3.

Menekült
család zongorájának helyet adok és gondozom. **Simonyi-ut 17.**

Magyar gyors- és vitatás tanítását elvállalom. Cim a kiadóhivatalban.

Balázs Andor fuvarozási vállalata

Piac-utca 64. sz.
Telefon 143.
Személy- és áru fuvarozás helyben és vidékre.

Fehérneműt, gyermekruhát, harisnyafejleszt jutányosan készítenek. Filé munka készítését és tanítását vállalom. Csapó-utca 35. udvarban jobbra.

Sz ppanlőzést elvállalok házaknál és vendéglőkben, Vendég-u. 72.

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos: **Gold Sándor**
Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.
Mindennemű villamos szerelések és javítások azonnal legelőnyösebben eszközöltenek. Különböző izzólámpák raktáron.

Felülvizsgáló szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT.
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.